

حیات

اداره مرکزی :
آنقره ده ، معارف امینلکی یانده کی دائره
استانبول بوروسی :
استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نومروده
دائرة مخصوصه

نسخه سی هر برده ۱۰ غرورده .
سه لکی پوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)
اونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلریک مرجعی آنقره مرکزیدر .

هیا نه دایم هیا نه ... دیا نه راهلر چوقه حیات قاتالم ! ...
- نیجه -

۲ نجی جلد

آنقره ، ۷ تموز ، ۱۹۲۷

صافی : ۳۲

غازی استانبول کیتدی

کچن بر شنه آقشامی بیلگه آنقره ساکنلریک « ارغورل اولسون » آرازه سی ایچنده غازی آنقره ده استانبول کیتدی .
موقناده اولسه ، آنقره ساکنلریک غازی نه آریلمه آغیر کلیبور . استانبولده بولونانلرده بر ذات هرکسک قلمنه مس
ایتدیکنی آهیتجه سولدی : « یاشا ، بزی چوقه زمانه اولدیمیکز » بدی . تیره نه بوبوک رئیس جمهورک « اللهم الصمار لادون »
هظابی آراسنده یاراسه یاراسه اوزاقلا شوب غائب اولوب هرکس روحنده بر بوشلوه مس ایتدی . تیبعدنه دوتلرک هبندنه
آنقره نك معنوی هاراسنده بوبوک بر شی اکسپلمنه مس واردی .

برکت و برسیه ، اوقادار نه غازی بی اولدیه استانبولده چوقه عقلی سولمیشی آنقره ده کیلرک روحلر نه سرایت ایتدی بیلر .
بوقیضا آریلیفک مرارتی آزالناه بودر .
— آنقره ، ۳۰ جزوان ، ۹۲۷ —
حیات

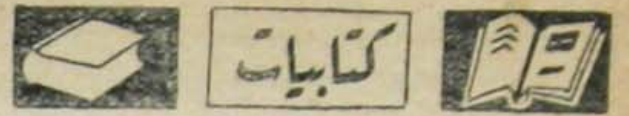
ایکی سنه دوریه

۹۲۷ سنه سی ، برتلونک دروغونک بوزنجی زینتونک اولونک ایکیوزنجی سنه سیدر .

فرانسه ، مشهور کیمیا عالمی مارسه له ن برتلونک
دوغونک یوزنجی سنه دوریه سنی تسعید ایچون
حاضر لانیور . بوتون جهان علم طلمنک اشترک
ایده جکی بونوع علمی تظاهرلر بروطنی نه قادر
یوکسه لیر ... بر طلمنک ، بر بوبوک آدامک
خاطره لرینی یاد ایتدیره ن بونوع مراسم اوکوست
قونک پک ایی تقدیر ایتدیکی کبی اک بوبوک
عبادتدر . انسان بونوع مراسم ایچنده خیالاً
یاشادینی زمان بیله یوکسه لک هیجانتی دویار .
موسیو نه میل بورهل « نووه لیتهره » ده
چیقان بر مقاله سنده ایچنده یاشادینغمز سنه نك یالکز
برتلونک دوغونک یوزنجی سنه سی دکل ، عینی
زمانده نیوتونک وفاتنک ایکی یوزنجی سنه
دوریه سی اولدیغنی ده خاطر لاتیور . دیمک که
(۹۲۷) تاریخی ایکی بوبوک عالمی بردفعه داها
بزه خاطر لاتمق فرصتی ورییور . بوبوک بر
آدمک خاطر سنی یاد ایتک قادر هیچ بر شی

وجدانی تصفیه ایله مکه ، انسانه قوت وعزم
ویرمکه خدمت ایده مز . بوبوک آدملر زمانک
مفکوره سنی صاقلار . ده اداوغروسی بر ملتک و بوتون
بشریتک غایه سی اونلرده کوزوکور . هر دورده
بوبوک آدم لایموت عد ایدیلش ، علی العاده
فایلردن فرقلی کورولمشدر . چونکه اونلر
اولدکن صوکراده انسان کتله لرینه مؤثر اولمقده
دوام ایدرلر . ده موقراسی حقنده فکریمز نه اولورسه
اولسون ، انسانیتی علی الاطلاق کتله دکل ، اونلری
ایسته دیکی یره سور و کله یوب کوتوره ن ، اوکلرینه
عظیم بر افق آجان بوبوک طلمنر ، داهیلر تمثیل
ایدرلر ، بونلر درکه اعتیادلریمزی ، معیشت
طرزیمزی ، حتی اعتقادلریمزی تعیین ایلرلر .
بر نیوتون ، بر برتلو عالم انموذجی حقنده
بزه بر فکر ویریر . بو فکر یوکسه لک تحصیل
مؤسسهرلرینک ، بالخاصه دارالفنون تدریساتنک
هدفی ارا نه ایدر . اونک ایچوندرکه بو ایکی

بوبوک طلمنک حیات و اثری اوزرنده دوشونمک
بزم ایچون چوق فائده لیدر .
نیوتونک ریاضیه ده ، فیزیکده کی کشفیاتی ،
زماننک علمنه علاوه ایتدیکی معلومات اوقادار
اهمیتلی ، اوقادار چوقدر که بو آنجق معظم بر
اثرله آ کلاتیلا بیلیر . فقط بو خصوصه کی بوبوک
خدمتی نه اولورسه اولسون ، نیوتونی ابدی یاپان
اونک بولدینی « جاذبه عمومیسه » قانونیدر .
کوکده کی اجرامک حرکتلری تا ایلمک کلدانی
چوبانندن اعتباراً بوتون انسانلری حیرته سوق
ایده ن برسردی . یاواش یاواش سیاره لرک حرکتلری
دهایی آ کلاشیلغمه باشلانیدی . قوپه رنیک ، کپله ر ،
غالیله سایه سنده منظومه شمسیه حقنده اولدقچه
دوغر و فکر لر ایده ایدیله بیلدی . بو کار غماً اجرامک
حرکاتی ایضاح ایدیلش دکلدی ، بو حرکتک
سببی ینه بر « سر » حالنده قالییوردی . نیوتون

قره سی مشاهیری

ایک قسم : علما فصلی ، ادیب وشاعر
ودولت و جلی فصلی - استانبول : حسن
طبیعت مطبعہ سی - محروی : اسماعیل
حق - ص ۱۵۵

آنادولو ادبیات تاریخی واسع بر ساحه در .
بوساحه عائدتورلردن مع الاصف محرومن . مدرس
فؤاد بک قیمتی تدقیق لری آنادولو ادبیات تاریخندن
زیاده بو ادبیاتک منشأ لرینه ، عمومی تورک ادبیات
تاریخنه تعلق ایدیور . طقوز ، اون عصرلق بر
ماضی بی احتوا ایدن آنادولو تورک لکنک ادبی مؤسسہ سی
ظلمت ایچنده در . بو ظلمتی نصل آیدینلا عالی بز ؟ ...
بز متعدد فرصت لره تاریخی مساعی به دایر بر
ایش بولومی فکری ایاری سوردک و دیدک که
آنادولونک واسع ادبی ماضیسی جغرافی منطق لره
آیرمی ، هرشیدن اول بلده لک ادبی تاریخ لری
وجوده کتیرمک ایجاب ایدر . بونلر وجود بولدقن
سوکرا عمومی بر تالیف و ترکیب یا بمق قولایلا شه جقدر .
چکنکی نسخه لک برنده اخیراً نشر اشدیکی
(کتابه لر) آدی اثری مدرس فؤاد بک طرفندن
(حیات) ستونلرنده تدقیق ایدیلن اسماعیل حق بک ؛
دها اول ، قره سی معارف مدیری ایکن (قره سی
مشاهیری) اسمیله ایکی جلدک بر اثر نشر اتمش ایدی .
بر طرفندن مؤلفک تواضعکار حرکتی ، دیگر طرفندن
محیطک بوکی علمی اثر لره قارشی کوستردیکی علاقه سزلق
کی سبلردن « قره سی » نک محیطی ادبیات تاریخنه
عائد تالیفی ؛ کافی درجه ده ، ملکت طایفه مامشدر .
ایشه ادبیات تاریخنه عائد ایش بولومی اصوله موفق
اولش بر مثال دیه کوستره بیله جگمز (قره سی
مشاهیری) نی ، بز بو نسخه مزده قارلره طایفه
چالیته جغز .

••

« قره سی مشاهیری » ایکی جلددر . ایلک جلد
علما و مشایخندن بحث ایدیور . ایکنجی جلدک بر قسمی ادیب
و شاعر لره متعلقدر . بز ، بالخاصه بو قسم اوزرنده
توقف ایده جگمز .

مؤلف ، اثرنده اون طقوز بالیکسر شاعرینی
آکلانیور . ترتیت ، الفبائیدر . بو ترتیب ایچنده
زمانی بر سلسله نظر دفته آتیرسه هجری سکرنجی
عصردن زمانزه قادر اتمش شاعر لره تصادف
ایدیله ییلیر . بونلردن یوسف ققیه ، سکرنجی عصرک
سوکلرنده ، ذاتی ، رحلتی طقوزنجی عصرده ، ثنائی ،
راسخ ، دائمی ... کی بر طاقم شعرا ۱۰-۱۱ نجی
عصر لره ، کامله فاطمه خاتم ، ناجی قاسم بک ...
اون ایکنجی ، مستجاب زاده عصمت ، راقم عبدالعزیز ،
حامد احمد ... کی بعضی ذوات ده اون اوچنجی
عصرک باشلانق لرنده یتشمش و یاشامش لردر . بونلرک

آراسنده ادبیات تاریخمز اعتبار به مهم اولان بعض
شخصیتلر وار : یوسف ققیه ، ذاتی ، راسخ ،
مستجابی زاده ... کی . یوسف ققیهک علمی
شخصیتی ده اولدیغندن ، کندیسندن ، کتابده علما
فصلنده آیریمجه بحث ایدلشدر . موجود اثرینک
اسمی (وقایه) در . یوسف ققیه ، اثرینی تورکجه
نظم ایتدیکندن دولایی لسان ملیزی حقیر گورن
زمره دن عذر دیله بور ، اونلری اقتاع ایچون برخیلی
مؤلف ، مفسر و محدث لک تورکجه اثر یازدق لردن
بحث ایدیور :

دیگله ایدی بر تورکجه منظوم کتاب
اندو که چون سز بکا ایتکه عتاب
ای نیجه کوردک اولو عالم لری
علمی ایله عامل و کامل لری
تورک دیلجه بونجه تالیف ایتدیلر
اول که مقصوددر آتی کوزه تدیلر

یوسف ققیه کوریلور که ، سکرنجی عصرده
عاشق پاشا ایله باشلایان (تورکجه به محبت) جریانک
ممثلرندن بریدر . ادبیات تاریخنه اونک بوتون
اهمیتی بوراده در .

طقوزنجی عصرده بو باقیمدن مهم بر شخصیت
کورپورز : ذاتی . او تنجی عصرده کی (فضولی-باقی)
مکتب ادبیلرینک تأسسه خادم اولان ، باقی به بالذات
خوجالتی یا پالاق پاپان ، الحاصل شیخی واحمدیدن سوکرا
ادبیات تاریخ مزده کی فلاسیفیزمک تشکلنده رول
اویشایان بو شخصیت حقنده بر تدقیقه محتاجدق .
محترم اسماعیل حق بک اثرنده ، بومهم شخصه ،
اون بشی متجاوز صحیفه حصر اولتمش ، حیات و اثری
حقنده موجود بوتون منبع لردن استفاده ایدیلره رک
لازم کلن معلومات ویرلشدر . [۱] بو اعتبار ایله
عثمان اوغللری زماننده کی ادبیات تاریخ مزی اوقوتان
تعلیم زمره سی ایچون توصیه به ده گر ، قیمتی بر
منبعدر . « ندیم » ده داخل اولدینی حالده ، کندیسندن
اول و سوکرا ، برچوق شاعر لر طرفندن غزلنه
نظیره لر یازیلان تضمینلر یازیلان مشهور راسخ حقنده ،
مؤلف بعض معلومات ویریلور .

سوزمه چشمک کلسون مژگان مژگان اوستنه
اورمه زخمی سینمه پیکان پیکان اوستنه

ایله باشلایان بو غزلک میدعنه دایر ، اسماعیل حق
بک ویردیکی معلوماتی انعام ایده جک بر تدقیقه جدأ
احتیاج وار .

صوک عصره عائد شاعر لر آراسنده قره سی
و محیطنه منسوب ذوات ایچنده مستجابی زاده عصمت
بکی کورپورز . اسماعیل حق بک ، اسکی ادبیات
ایله بکی ادبیات مزک چارپشمه سی ، ادبی انقلابک وقوع
بوله سی آنلرنده یتیشن بو شخصیتنه ، دیگر شاعر لردن
زیاده بر موقع ویرمش ، اثرینک همان همان یاریسی

[۱] ذاتی حقنده مدرس فؤاد بک باقی به عائد بر مقاله لرنده
بعض معلومات ویرلشدری . برده وقتیه قسطنطنی لیه سی
ادبیات معلمی اولان رفعت نجدت بک قسطنطنی ده منتشر (برک)
مجموعه سندکی ذاتی تدقیق لری خاطر لاپورز .

اوکا حصر ایتشدر . بو صحیفه لر ، عصمته عائد یکانه
و نام بر نه نوددر . حیاتنه ، شعر لرینه ، اخلاقنه ،
اثر لرینه دایر معلومات بر آراده طویل ایتشدر . بو
معلوماتدن اوکره نیورز که عصمت ؛ بر طرفندن (غزل) ده
موفق اولورکن دیگر طرفندن فرانسز شاعر لردن
یابدینی ترجمه لره بکیلیکه تمایل کوسترمش ، (لوحه
غریبانه) سنده ثروت فنونه منسوبیتی حس ایتدیر .
مشدر . آیریمجه شاعر لکی یاننده عالم لکی کوسترن
اثر لر وار . ناجینک نقصان قالان لغتی اکیال ایتمش ،
ناثلی به دایر بر ترجمه حال قلمه آلمش ، رسام رافائله
دایر کوچوک بر رساله یازمش ، خیامک رباعیلرینی
ترجمه ایتشدر .

••

اثرک رجال دولت فصلنده بالیکسری و حوالیسنک
یتشدر دیککی یکریمی پاشانک حیاتندن باحث صحیفه لر
وارددر . مؤلف ؛ مضبوط و غیر مضبوط منبع لردن
ایتدیکی استفاده بی قارلرینه ویرمش ، بو صورته
قره سی تاریخچه سی ادارتی و سیاسی شخصیت لر به اکیاله
چالیتمشدر .

بالآخره بو ستونلره بحث ایده جگمز (قره سی
تاریخچه سی) ، سوکرا ، (کتابه لر) ی ، طبع
ایدله مش دیگر اثر لری ایله ملکتک حرثی تاریخی
تنوره چالیشان اسماعیل حق بک ، (قره سی مشاهیری)
ایله ادبیات تاریخ مزک بر ساحه سی آیدینلانیور .
بو آیدینلانیشه کندیلرینه جوق شی مدیونز . بالخاصه
یوسف ققیه ، ذاتی ، عصمت کی مختلف ادبی مرحله لره
منسوب شخصیت لره عائد صحیفه لریک خصوصی اهمیت
وارددر . زیرا بونلر بالکیز محیطی ، علاقه به کوره
دکل ، عمومی باقیمدن ده نظر دقت می جلب و ادبی
روشی و تکاملک ایضاحی ایچون استفاده تأمین
ایدیلورلر . (قره سی مشاهیری) حقنده سردایده جگمز
تقدیمی فکر ، ساده جه اثرک احتوا ایتدیکی شخصیت لره
دایر ترتیبده در . محترم مؤلفی ، الفبائی بر ترتیبه
رعایتکار کورپورز . بز کوره تاریخی وزمانی بر
سلسله کوزه تیلیمی ؛ دها موافق و معاصر تلقیره
کوره دها علمی اولاجقدی .

مع مافی به جهت ، اثرک ایفا ایتدیکی بو بوک خدمت
و یابدینی ملی تأثیر یاننده جوق کوچوک و اهمیت سز
قالیر . فردی و شخصی مساعیسی ایله معاریخلره ،
آنادولو شهر لرینک رسمی معارف عضولرینه امتثال
نمونه سی اولان اسماعیل حق بک افندی بی ، ادبیات
تاریخ مزه عائد بو خدمتندن دولایی تبریک ؛ ایفاسی
آنادولو ادبیاتی تاریخی نامنه مجبوری اولان مهم بر
وجیه در .

ضیاء الدبیه فخری

